

Hvordan går det med trimmen?

Akk-ja! Så går der mot høst og vinter igjen. Sommeren med alle dens aktiviteter er definitivt over. En del av oss har holdt trimmingen ved like, andre har kanskje slakket litt av.

Nå er tiden inne til å sette seg nye mål, - særlig hvis du er en "kalendertrimmer". Du som er blant de 35 som har idrettslagets trimkalender på veggen bør gjøre opp status. Det er enda lenge til nyttår og husk at klarer du å samle til sammen 100 trimturer får du KILs Trimpin!

Et slikt mål gjelder selvfølgelig først og fremst for deg selv og din egen fysiske form, - ingen andre vet dersom du ikke selv forteller om det. Men vi i trimgruppa håper dette kan være med og motivere og gi deg en oversikt over hvor flink du er mot deg selv.

Glem heller ikke at vi nå har en glimrende turløype på øya. Tur i terrenget er definitivt den beste trimmen både for kropp og sjel.

God tur!

Torleiv Aarrestad er ansatt som daglig leder/kirkeverge i menigheten fra 1. september i år.

Han er egentlig fra Randaberg, men har bodd i Oslo i mange år. Nå er han bosatt på Stokka.

Torleiv har tidligere jobbet som kirkeverge i Valle i Setesdalen et år, så han vet hvordan det er å tilhøre en liten menighet. Fra 1997-99 jobbet han som prosjektleder i Kamerun for Det Norske Misjonsselskap. Han har økonomiutdanning, og har

Historisk vielse

Lørdag den 14. august var det vielse ved steinkorset i Leiasundet. Datter til Kari og Arnt Haaland, Gunhild Haaland og Jone Idsøe hadde valgt å gi hverandre sitt ja på historisk grunn ved steinkorset i Leiasundet. Solen skinte fra skyfri himmel og stemningen var nesten magisk da bruden og brudens far ble rodd fra kaien i Leiasundet til korset. Orgelbrus og kirkegulv var erstattet med messingblåsere og nyslått gress da brudefølget fant sine plasser. Et flott minne for livet for både brudepar og gjester.

Kp gratulerer de nygifte.

Ny kirkeverge i Kvitsøy menighet

Av Eugenie P. Lunde

også studert i fire år ved Fjellhaug teologiske seminar. Ved siden av stillingen i Kvitsøy menighet, så reparerer han datamaskiner. Torleiv håper å få være en medspiller for kirken her på Kvitsøy.

Han vil gjerne at terskelen til kirkenes liv skal være så lav som mulig, og ønsker en stadig økende oppslutning om arbeidet og om gudstjenestene.

Årets 1. klasse

Fra venstre: Helene Greibesland, Arve Litangen og Dorthe Haaland

Nå skine det øve!

Det er fredag og helgehandelen skal gjøres unna. Heile familien e med. Sjøkket komme rett innfor døra på forbrugen. Me har fått myntlås på handlevognene! Her på Kvitsøy!

Vantro og i forfjupselsen drar eg fram lommabogå og leide, men nei, kun någon få einslige kronestykker. Dår e fira kundar foran meg i køen. Eg kan-kje la ver, eg må roba høgt. "Kan någon låna meg ti kroner?"

"Eller må eg stå i kø fysst for å ta ud pengar på kortet, for så å veksla di inn i ti-kroningar?" Eg kjenne eg bare MÅ demonstrera. Me fant fort ein løysning. Barnehandlevognene va gratis! Godt me hadde ein to-åring med som alibi, men eg komme nok te å bruga di vognene te de åg får myntar. Adle kundane riste på håve øve galskaben og praten går. "Myntlås har de, men ikkje vaskepulver-refill!" sa ein kunde oppgitt.

Vel fremme i kassen med varer for 350 kroner i den lille vogna som lillejenta for lengst har gitt opp å skua, på tross av at me smørte 'na med både druer og rød slikkepinne, får me forklaringen; Vaktmesteren fra COOP var her ute og fant noen handlekurver på parkeringsplassen, og det ble visst for møyje for han. Han treiv itte verktoyet sitt å mon-

terte myntlåsar sporenstreks. Det e visst han så kjenne behovene her ude. Han har kanskje hørt om stor slitasje på de ansatte som må ta vognene opp i butikken igjen? Kor va butikksjefen henne akkorat då dette skjedde lure eg på? Kor va behovsundersøkelsen når me trengt'an som mest? For et COOPP denne vaktmesteren og avgjørelsen e!

Kanskje di ville at me sko ver litt urbane elle någe sånt? Kanskje me må straffas litt for sløvheden vår? Ikkje vett eg, bortsett fra at eg syns at myntlåsar her på Kvitsøy e heilt håll i håve. Det va-kje for å ver urbane eg flytta ud her. Ikkje tror eg at turistane vil det heller.

Men eg ska-kje klaga uden å ver problemløysande. Eg ska lova at eg kan fjerna adle myntlåsane gratis. Eg ska lova at eg ska ta med meg någon vogner fra parkeringsplassen neste gang eg ser någon der. Eg kan lova at hvis butikken trengje någe fra byen, så kan de bare ringa te meg, så ska eg ta det med, gratis! For det e sånn me gjørr det her på Kvitsøy. Me tar vare på kverandre og e litt romslige. Til og med vaktmestrane her ude e sånn...

Jan Erik Stenseth

Ballbingen er klar i det nye byggefeltet i Leiasundet

Dei seie atte kommunen e seine, kor e ungane???

Dirigentskifte i korpseene

Grethe Thomassen overtok i høst ansvaret for de 16 musikantene og 3 aspirantene i Kvitsøy skolekorps. Da Roy Holtan som hadde dirigert skolekorpset og amatørkorpset siden nyttår sa opp stillingen i vår startet jakten på ny dirigent. Stillingen ble lyst ut uten at noen søkere meldte seg. Grethe Thomassen ble forespurt og hun har foreløpig sagt ja til å ta et år som dirigent i skolekorpset. Hun har tidligere vært instruktør og hjelpedirigent i korpset. Hun har ingen formell musikkutdannelse med har selv vært aktiv i korpsbevegelsen i voksen alder. De siste årene er det trombone hun har spilt. Hun har erfaring fra Bryne Storband, Amatørsymfoniorkesteret, hundvåg Storband, Samvirke Musikkorps og Kvitsøy Amatørkorps har de siste årene hatt gleden av hennes trombonespill.

I amatørkorpset er det Nina Helgeland som har overtatt som dirigent. Hun har ikke erfaring som korpsdirigent men er i dag dirigent for "KLUSS". Etter to øvinger ser det lovende ut. Miljøet er bra og for damekorpset er det også en ny erfaring med kvinnelig dirigent. Nina har foreløpig sagt seg villig til å ta jobben frem til jul. Som følge av at Nina har påtatt seg dirigentjobben har hun også overtalt søsteren Marit til å være med.

KP ønsker musikanter og dirigenter lykke til og da først og fremst skolekorpset som deltar på Karmøy Brass Festival som går av stabelen 24-26. september. Amatørkorpset skal ha seminar og konsert med korpset fra Utsira helgen før.

I redaksjonen:

Trond Tou 40061709
tronaldinho@hotmail.com

Kjerstin Steffensen 51 73 53
21 ari-st@online.no

Helge Tou 51 73 53 45
helge.tou@c2i.net

Lars Hviding 51 73 53 58
hviding@online.no

Fotograf:
Arild Steffensen
ari-st@online.no

Bladet er gratis for KIL's
medlemmer og hustander på
øya.

Utgiver: Kvitsøy Idrettslag

Trykk: Randaberg Trykk A/S

St. Hans kvelden som nesten regnet vekk.

Av Eugenie P. Lunde

Normisjons kvinneforening i full gang med kakesalget.

Midtsommerfeiringen ble en våt fornøyelse mange steder i Rogaland, så også på Kvitsøy. Tradisjonen tro var det Normisjon som sto for arrangementet i Sandrenna. Til tross for regnet, fikk man fyr på bålet. Det var andakt, allsang og

leker for barna. Blide misjonsforeningsdamer stilte opp med hjemmebakt tiende året på rad. Heldigvis sto de under tak, så bløtkakene ikke regnet vekk. Inntektene av kakesalget gikk til Horve leirsenter.

Brudepar

Marit Helgeland og Jan Helge Marvik

Nyansettelser

I høst har det skjedd flere omrokkinger og nyansettelser i kommunen.

I kommuneadministrasjonen er Odd Ragnar Ommundsen tilsatt i stillingen som assisterende rådmann med oppgaver innen oppvekst og kulturretaten etter at Odd Svendsen sluttet. Foreløpig gjelder dette for et år. Odd Ragnar Ommundsen har vært ansatt som rektor ved Kvitsøy skole i 4 år.

Dette førte til omrokkinger ved Kvitsøy skole og Rolf Skretting går inn i stillingen som rektor og en av våre nye innbyggere Svein Inge Leikanger går inn i den ledige lærerstillingen til Rolf Skretting.

Torhild Djup er ansatt som sykepleier ved sykehjemmet.

Borgny Meling Vindenes er ansatt i SFO i et års vikariat.

Gunbjørg Høie er ansatt i fast stilling som renholder ved skolen.

Brynhild Olsen er ansatt som vikar for skoleåret 2004/2005 som renholder ved skolen.

Mona Bjørsvik er tilsatt som vikar for førskolelærer i barnehagen.

Heidi Moen er tilsatt som vikar som styrer i barnehagen for dette barnehageåret.

Anette Vere er tilsatt som lærer.

Veronika Holtet er tilsatt som hjelpepleier.

Siri Kommedal vikarierer for Kjersti Espvik som legesekretær.

Brannvernuka

Linda Edland prøver utstyr på brannstasjonen

I forbindelse med brannvernuka ble det arrangert åpen dag på brannstasjonen lørdag den 25. september. Dette var et arrangement som spesielt henvendte seg til kommunens yngste. Invitasjoner var gått ut til barnehage og skole foruten annonsert med oppslag på egnede steder. Barna ble oppfordret til å ta med mamma og pappa og møte opp. Kvitsøy brannvesen og representanter fra brannvesenet på fastlandet var på plass på brannstasjonen. Mange små og store møtte opp og de yngste fikk prøve seg med både

uniform og hjelm. Den yngste som ble observert mens KP var tilstede var 2 år. De ble behørig fotografert før de tok fatt på spørrekonkurranse. Det var 10 poster med spørsmål om brannvern og ved hjelp av foreldre klarte de fleste å komme gjennom og besto testen. De ble premiert med diplom og aktivitetsbok. Cola og kjeks fikk de også før de fikk prøve seg i brannbilen og med brannslangen. Mange små brannsjef er det å finne rundt om i hjemmene på Kvitsøy etter denne dagen.

Mannekengoppvisning

Høsten er en fin tid for innendørsaktiviteter og klubbhuset er i så måte et egnet sted. I midten av september arrangerte KIL mannekengoppvisning.

Ingve Waage, Brit Lillian Nordbø og Anette Meling hadde laget rekesmørbrød som ble servert sammen med kaffe og kaker.

Din Ztil v/Wenche Ydstebø viste høstkolleksjonen og Nina Helgeland viste smykker.

Mannekenger var Marit Helgeland, Nina Helgeland, Borgny Vindenes, Bodil Karslen og Helene Haaland. Mange hadde møtt frem og mulighet for å handle ble det også etter endt oppvisning. Det er nok ikke så enkelt å ha med alle størrelser og farger en slik gang, men Wenche hadde løsningen på dette også. Hun tok opp bestilling og hadde varene med seg da hun kom ut helgen etterpå.

Det var også utlodning hvor inntektene gikk til idrettslaget.

Korpssamarbeid.

Vi har tidligere skrevet om samarbeidet mellom Utsira Musikkorps og Kvitsøy amatørkorps. De har sammen deltatt på korpsfestival i Mandal forrige høst og amatørkorpsset var i vår på besøk på Utsira.

I midten av september var den voksne delen av Utsira Musikkorps på besøk på Kvitsøy.

Utsira Musikkorps består av i underkant av 30 medlemmer. Dette er både barn og voksne og 13 hadde satt av helgen til øving og konsert på Kvitsøy. De første ankom allerede fredag kl. 19 med ferje fra Skudenes. Dette var de som i ukene bor på Karmøy eller Haugesund. Resten måtte reise rundt via Rennesøy og Mekjarvik og var på plass kl. 22. fredag kveld. Det var deretter øving en times tid før det var mat. Deretter drøs og sosialt samvær utover. Gjестene fra Utsira overnattet på Klubbhuset.

Lørdag var det seminar fra kl. 12 til 18. Så en rask dusj og omklledning før nytt sosialt samvær hvor også ektefeller til Kvitsøykorpsset var hjertelig tilstede. En svært hyggelig kveld er det blitt oss fortalt.

Søndag var det oppvarming og øving fra kl. 12 og konsert kl. 14. Rundt 50 hadde møtt frem for å høre korpsene spille sammen. Og de fikk valuta for pengene. Rundt 30 musikanter som hadde øvd sammen en hel helg kunne sine saker. Korpsene så også ut som om de trivdes veldig godt sammen og da er også mulighetene for å lykkes veldig gode. Vi håper å høre mer fra dem.

Meldinger fra styret:

Avslutning på idrettsåret med idrettsfest for alle medlemmer fredag 5.november.

Salg av juletre 11. desember.

Grøttest 15.desember

Restaurering av hus.

Arbeidet med å restaurere et av de eldste husene på Kvitsøy er startet. Huset, på folkemunne kalt "Anna Jakobsenhuset", ligger ved kaien i Ydstebøhavn og er bygget i 1820. Det eies i dag av Geir og Solveig Hafsahl. I utgangspunktet ønsket dagens eiere å restaurere den gamle boligen. Videre ønsket de å rive det eksisterende naustet og sette opp et nytt anneks og nytt naust. I tillegg ønsket de å heve bygget for å gå klar av springflo.

Det ble holdt møte og befaring med søker og arkitekt fra fylkeskommunen.

Teknisk styre behandlet saken 23.8.04 og ga tillatelse til restaurering av bolig, med visse føringer ang. matrialvalg, og heving av bolig med maks. 50 cm. Eksisterende

naust ble ikke tillat revet, men nytt anneks kunne oppføres nord for eksisterende naust.

Restaureringsarbeidet kom i gang, og taket forsvant ganske fort, men som det ofte går når det gjelder gamle hus, alt er ikke som en trodde. Gavleveggene gikk samme veien som taket og etter den tid har det vært stillstand. I dag står huset innkledd i plast og presenninger. Det eneste som er igjen av andre etasje er en gammel dørkarm.

Hva som er årsaken til at arbeidet er stoppet opp vil ikke KP spekulere i, men teknisk sjef opplyser at de venter på et svar fra eksperthold, etter at nok en befaring er avholdt.

For de berørte parter i denne saken er det jo beklagelig at det plutselig blir stopp i påbegynt arbeid, men

det er ikke det første tilfellet i denne kommunen. Kommuneplan og reguleringsplaner sier noe om hvordan vi vil ha det rundt oss, men hvordan en skal forholde seg til oppspist trevirke sier de ikke noe om. Kanskje dersom forarbeidet er grundig nok, vil en slippe overraskelser i ettertid.

Restaurering av gamle hus er dyrt og tar tid, ja med de krav som blir pålagt huseier av myndighetene, kan det i enkelte tilfeller skje at huseiere gir opp eller velger enklere løsninger enn kravene sier. For det virker som det er lettere å få tilgivelse, enn tillatelse. Isteden burde myndighetene satt pris på at noen vil ta vare på det gamle, og fulgt opp påleggene og kravene med midler som virkelig monnet i et restaureringsregnskap.

TUR TIL ØRSDALEN

Torsdag 12. august dro 17 pensjonister på tur til Ørdsalen.

Vi reiste fra Kvitsøy kl. 10.00, ble møtt av buss fra Per Gynt reiser med sjåfør Geir Bjelland i Mekjarvik. Været er strålende, kanskje i varmeste laget, men med god aircondition i bussen gikk det veldig bra. Kjørte direkte til Bjerkreim og Odlandsstø hvor vi gikk om bord i "Ørdsølen" som går i turistrute på Ørdsalsvatnet fra Odlandsstø til Ørdsalen. Turen inn tar en time. Skipper og guide er Kåre Spødevold. Han er lokalkjent og forteller om fraflyttede steder og hendelser som har vært i tidligere tider. Ved

ankomst Vassbø i Ørdsalen stod bussen og ventet, den har kjørt rundt, og vi kjørte til senteret som eies av Margrethe og Jarl Nordbø. De leier ut kjøkken og spisesal og vi fikk servert deilig middag med svinestek og gode grønnsaker og sviskegrøt til dessert. Vi fikk også gå gjennom et lite museum som var laget etter Ørdsalen gruver. Disse var i drift fram til 1952 og det var wolfram som ble tatt ut.

På tilbaketuren kjørte vi om Stavtjønn, Gloppedalen til Byrkjedalstunet hvor det ble en stopp hvor vi fikk kjøpt lys og tid til en is for

de som hadde ønske om det.

Det ble også tid til å ta en tur gjennom Giljatunnellen til Frafjord og opp til parkeringsplassen til Månefossen. Nå var det tid for en kaffepause og medbrakt kaffe og kake, som Ingrid hadde bakt, kom fram. Videre heimover kjørte vi over Seldalsheia mot Høle og Sandnes. Hadde en stopp på Maxi for handling og videre "gamlevegen" til Hinna, over til Hafrsfjord, Kvernevik til Mekjarvik og ferje heim 19.50.

Det ble en fin dag for alle.

Kvitsøy kvinne- og familieforbund

**Oversikt over KIL's
kontakt-
personer/ledere**

Leder: Brynhild Olsen
Nestleder: Ingve Waage
Kasserer: Torill Knutsen
Skr.: Tonje Karlsen
Styrem.: Tor Arild Torgersen

Klubbhuset leies ut til følgende
takster:

En dag kr. 800/1000
Lørdag-søndag kr. 1200/1400
Fredag-søndag kr. 1400/1600
Lobby med kjøkken kr. 400/500

Beløpene er for medlemmer/ikke
medlemmer

Beløpene inkluderer bruk av ly-
duststyr, mens bruk av musikkan-
legg medfører kr. 300,- i tillegg

Bestilling av hus:
Anders Høie tlf. 51735371

Turistsesongen

Kp har vært i kontakt men noen av dem som satser på turistene som besøkere øya for å høre hvordan sesongen har vært.

Ved Kvitsøy Maritime Senter sier de at de har hatt en veldig bra sesong. Mange besøkende har det vært. Disse kommer stort sett med busser og er rundt på severdighetene rundt om på øye og avslutter med fiskekomle på Kvitsøy Maritime Senter. Selv på de varmeste dagene er det kun fiskekomle som teller. De har også hatt mye tyskere og de mest observante har nok merket seg at det er kommet tysk flagg på senteret til ære for de mange tyske turistene som gjester senteret. De har også mye kurs og konferanser fremover i høst.

I Åse og Ingers butikk er de også svært fornøyd med sesongen. De har hatt godt salg både når det gjelder gaver og serveringen. De har også merket seg sykkelturnistene har funnet veien til Kvitsøy. Hele som-

Vi meddeler

LETT TRIM OG GYMNASTIKK

Foreløpig må vi vente litt før svømmetreningen begynner igjen. Vi starter opp med lett trim/gymnastikk på klubbhuset på mandagene kl. 1030. Kaffekos etterpå.

Eldrerådet.

ELDRERÅDETS SPASERTURER HØSTEN 2004

Første onsdag i måneden inviterer vi til lette spasertuer
etter følgende program:

onsdag 6 oktober: Brekkå- Madland

onsdag 3 november: Kvernevik-Kiellandmonumentet-
Tanangerbrua

onsdag 1 desember: Mosvatnet

Kirkering og julemesse.

Menighetsrådet har sendt ut innbydelser til å være med i kirkering til alle husstander.

Kirken trenger flere engasjerte medarbeidere. Julemessen blir i år lørdag 4. desember.

merer har de hatt åpent alle virkedager. Fra midten av august er de tilbake til gamle åpningstider med stengt mandag og tirsdag.

I Kystgalleriet er det første sesongen med bare salg av egenprodusert glasskunst. Linda Tvetås driver produksjon av glassfat, skåler og smykker. Produksjonen foregår gjennom hele året mens salget stort sett foregår om sommeren. Hun har også levert varer for salg i distriktet og jobber videre med å komme inn på flere områder. Det vil nå bli stengt frem til hun skal ha juleutstilling. I sommer har hun hatt sommerhjelp som har stått for driften mens hun selv har hatt en velfortjent ferie. Det har vært mye besøk også på Kystgalleriet.

Kvitsøy Maritime Senter

Kvitsøy Maritime Senter vil gjennom KP henstille fastboende og tilreisende om ikke å benytte bryggene ved senteret til av og påstigning av reisende til og fra ferja. Dette er en privat brygge og er først og fremst forbeholdt senterets gjester.

Senteret har sine gjester/leietakere som benytter bryggene som sin uteplass og da er det lite hyggelig med den persontrafikken som i perioder forekommer. De henstiller til at det blir vist hensyn.

Dette dreier seg stort sett om bringing og henting av ferjepassasjerer, men også andre benytter området og legger båtene sine ved senteret. De ser at dette er problematisk da den offentlige kaien ved ferjeleiet ikke er så godt egnet for småbåter og deler av kaien er forbeholdt hurtigbåt/legeskyss.

Olene Nilsen håper å få forståelse for at dette er et privat område og i første rekke forbeholdt senterets gjester.

Spare Bank 1 SR-Bank

KVITSØY

Støtt våre annonsører, de støtter oss.

Prøv oss neste gang du skal til frisøren

COMBI FRISØR

Du finner oss i Randaberg sentrum
ved siden av apoteket. Stikk innom
eller bestill tid i tlf 51 41 82 66.

5 utdannede dame- og herrefrisører.

Åpningstider:

Man-tors-fredag kl 0900-1900

Tirs-onsdag kl 09-1600

Lørdag kl 0900-1500

RANDABERG - Tlf 51 41 82 66

Du finner oss praktisk talt overalt: Arkaden-Kilden-Madlakrossen-Hundvåg-Sola-
Forus-Randaberg

Gjensidige NOR

Våre åpningstider på Kommunehuset, Kvitsøy:

Første onsdag i kvar måned fra kl. 13.00 til 15.00.

Velkommen innom!

Telefontil våre kundesenter er:

Privat: 810 03 110

Landbruk: 810 03 112

Ved skader: 800 81 111

www.gjensidige.no

*Ledig annonseplass.
Ta kontakt med
Helge Tou.*

INTEROPTIK

Stavanger Optikk AS

Østervåg 26-28

Postboks 517

4001 Stavanger

Telefon: 51 89 35 50

Rønning elektro as

AUTOMASJON, TELE, DATA OG ELEKTROINSTALLATØR

Zetlitzveien 2, 4017 Stavanger

Telefon 51 82 80 00 - Telefaks 51 58 88 34

E-mail: ronningelektro@ronning-el.no

MAGNAR EDLAND

Servicetekniker avd. Kvitsøy

Mobil 959 83 270 - Telefaks 51 73 50 04

Privat 51 73 54 00

Stavanger Aftenblad

– nyttig hver dag

**Kvitsøy Gjensidige
Motorbåtassuranse
4180 Kvitsøy**

**GALLERI
Lauritz Haaland**

KUNST OG RAMMEFORRETNING, 4180 KVITSØY. TLF.51735302

L. HVIDING AS

BEGRAVELSESBYRÅ

51 88 33 66 - hele døgnet

Auglendsmyrå 7, 4016 Stavanger

Fax: 51586380

E-mail: firmapost@hviding.no

www.hviding.no

**Nordbø Maskin as
MASKINENTREPRENØR**

4180 Kvitsøy

Tlf.: 915 34 915. Fax: 51 52 89 51. Priv.: 51 52 89 51

GRAVING - SPRENGING - TRANSPORT

Arne Bø Pedersen as

SKIPS-, INDUSTRI- OG OFFSHOREREREKVISITA

Osjord Gruppen

Osjord

Osjord Industrivarer

Osjord Support

Peder Ydstebø & Sønner

GOOSESTRØKEN 18
4033 FORUS

Telefon 51 80 06 57
51 80 21 22
51 73 53 72
Mob.tlf 94 54 43 41

SKYSSBÅTSERVICE

SJØTRANSPORTFORRETNING

4082 Vestre Åmøy - Tlf. 51 72 41 86 - Telefax 51 72 41 89

"SHJANDY" Mobil: 945 43 710 - "VESTRA" Mobil: 947 70 379

STEINAR ESPEVIK

GODSTRANSPORT

4180 KVITSØY TLF. 51735256

MOBILTLF. 916 29 751

906 91 504

**Tradisjonsrik norsk mat
i hyggelig miljø**

KVITSØY

TELEFON 51735106

**Kjøkkenet åpent til 24.00
ALLE RETTIGHETER**

En reise fra Lenin til Mao

Klokka fem om morgenen den 8. juli stod jeg klar for min drømmereise med den transsibirske jernbane fra Moskva til Beijing. I løpet av de neste fem ukene skulle jeg besøke tre enormt store og vidt forskjellige land, oppleve historiske og religiøst hellige steder, se Lenins så vel som Maos balsamerte kropp, bo i alt fra Europas største hotell til tradisjonelle telt, lære meg å spise med spisepinner, og bli kjent med folk som har en totalt annerledes måte å leve på enn det vi er vant til.

Verdens lengste togstrekning ble lenge brukt av Stalin til å deportere mennesker som han mente ikke passet inn i det sivile samfunnet. Flesteparten hadde ikke gjort en større forbrytelse enn å bli født, men ble allikevel sendt til arbeidsleirer eller fengsler i Sibir. Senere satt Stalin selv i eksil i de samme leirene, samtidig som mange folk begynte å flytte østover frivillig. I dag frakter den turister, ennå flest russere, men stadig flere utlendinger, gjennom en reise i kommunismens røtter. Toglinjen på 10.000 km strekker seg helt fra Helsingfors, men vi hoppet ikke på før i Moskva. Derfra legger den ut på den lange veien gjennom Sibir. I Ulan Ude deler den seg i to, og går videre mot Beijing enten via Vladivostok og Manchuria helt nordøst i Kina, eller gjennom Mongolia. Vi valgte å oppleve litt av det mongolske landskapet og dets befolkning.

Det er lurt å begynne tidlig med forberedelsene hvis man skal reise med den transsibirske jernbane. Visum til tre land skal skaffes, bosteder i alle byer i Russland må være ordnet for i det hele tatt å få visum, og hvilke byer man vil hoppe på og av i underveis må bestemmes før man bestiller billetten (spesielt i høysesongen). Vi hadde på forhånd hørt at russiske grensevakter var utrolig strenge, og ikke nølte med å sende folk hjem igjen, på egen regning. Dette oppdaget vi at var sant, både på flyplassen i Moskva og på grensen til Mongolia. De krever også ofte ekstra penger selv om alle formaliteter er i orden. Det var der-

for litt spenning i de fleste kupèene på toget idet vakter og politi kom inn for å sjekke papirene. Vi var heldige, men naboene våre måtte uheldigvis bli igjen i Russland da vi andre rullet videre.

Ved å sitte om bord på et tog i flere dager får man en idé om hvor stort Russland er. Det er virkelig et land der sola aldri går ned. I tre hele dager hadde vi ikke stort annet å gjøre enn å lese eller å se ut vinduet. Høye trær, vidstrakte gressmarker og industri preget for det meste omgivelsene i Sibir, så hver gang vi kom til en liten landsby stod alle klistret til vinduene, klare til å fotografere. Noe av det mest fascinerende var å se hvordan naturen endret seg etter hvert som vi beveget oss østover, fra skog, innsjøer, elver, fjell og ørken, til vi endelig kunne skimte den kinesiske mur utenfor Beijing.

Alle de tre landene har opplevd store samfunnsmessige og politiske endringer de siste tiårene. Kommunismen har satt sitt preg både på Russland og Mongolia, og i Kina er ideologien fortsatt gjeldende. Mongolia har klart overgangen til et demokrati bra, men det er ennå et langt stykke igjen før Russland når dit. Under kommunistiske styresett står som regel økonomiske og sosiale rettigheter sterkere enn politiske og humane, og dette gjenspeiles i en sterkt begrenset pressefrihet og regelmessige brudd på menneskerettighetene, både i Russland og Kina.

Kontrastene mellom det tradisjonelle og moderne samfunn var lett synlige på alle stedene vi besøkte. I Moskva ligger eldgamle klostre og nybygde boligblokker side om side, og unge millionærer går langs gatene der fattige pensjonister plukker søppel for staten. Den russiske føderasjon består av flere forskjellige folkegrupper, og det er ikke lett å bo i Moskva hvis man er mørkere i huden enn hva etniske russere er. Flere ganger opplevde vi rasismen på nær hånd, først og fremst ved at vi fikk advarsler om å passe oss for tilfeldig passerende og totalt uskyldige folk fra Tsjetsjenia og Kazakhstan.

I Beijing ligger tehuis, gamle

arbeiderstrøk, templer, markeder med kakerlakker og larver som noen av delikatessene, like ved internasjonale hotell- og restaurantkjeder, butikker og finanssentre, og rickshawer og limosiner kjører i samme gater. I 2008 skal byen arrangere de olympiske leker, og forberedelsene har allerede vært i gang i flere år. Store deler av byen rives ned, folkemasser forflyttes, og OL-museer er på plass fire år før lekene har funnet sted (til og med inne i Konfusianisme-tempelet).

Endringene skinner skarpest gjennom i Mongolia, der forskjellene mellom urbane og rurale områder er veldig store. Mens halvparten av landets befolkning lever som nomader i sine lett flyttbare telt (gers), og fortsatt er preget av omfattende fattigdom og dårlig infrastruktur, er hovedstaden Ulan Bator en by som er i stadig utvikling mot det moderne. Nye japanske biler og vestlige klær er i ferd med å utkonkurrere gamle sovjetbiler og tradisjonelle drakter. Men heldigvis har ikke alle det like travelt med å bli en del av den materialistiske verden. Man kan ennå se telt innimellom husa, samt kameler og hester vandrende i utkanten av byen.

Mongolia er et av de mest fantastiske landene jeg har vært i noen gang, både med tanke på landskapet og folka. Dette er det mange flere enn meg som har funnet ut, og turismenæringen har opplevd en kraftig vekst de siste årene. Det er allikevel ikke plagsomt mange turister ennå, og det er fullt mulig å finne steder der innbyggerne omtrent ikke har utvekslet ord med utlendinger før. Små ting som man tar for gitt her hjemme blir i slike situasjoner plutselig en utfordring. Vi lærte oss noen enkle setninger i hvert land vi var i, som hallo, takk, jeg heter Linda, og jeg er vegetarianer. Men bare med et smil og positiv innstilling er det utrolig hvor langt man kan komme.

Klokka tre om ettermiddagen den 10. august var hjemreisen i gang. Det er vanskelig å sette ord på alle de opplevelsene og følelsene jeg sitter igjen med etter denne sommeren. Jeg er forelsket. Mer er det ikke å si.

Linda Marthinussen

ELDRERÅDETS DANMARKSTUR

Fra Danmarksturen bla.a Solveig Hauge, Egil og Bjørg Ramsland, Anne Marie og Odd Svendsen.

Mandag 23 august reiste 13 personer fra Kvitsøy på eldrerådets busstur til Danmark, nærmere bestemt Fyn.

Det var Jærbussen a.s som hadde lagt opp turen som ble vellykket.

Bussen stod klar på Mekjarvik og i et behagelig tempo og i godt lag sammen med jærbuer og stavangerfolk bar det til Larvik hvor vi gikk ombord i "Peter Wessel" for en fin overfart til Fredrikshavn.

Det var lagt opp til et interessant opphold på Fyn med overnatting i 4 netter på samme hotell, hotell "ÆRØ" i Svendborg.

Det kjente Holstenhavs Slot i Nyborg ble besøkt. Her ble vi tatt i mot av en ung baronesse som eide slotet og som viste oss rundt i de flotte salene.

Odense stod også på programmet. Byen er først og fremst kjent som H.C. Andersens fødeby. Det ble et vellykket besøk på museet som viste deler av hans liv og virke. I denne byen ligger også "Den fynske landsby" som er et praktfullt fri-landsmuseum som viser et fynsk landsbymiljø slik det så ut på H.C. Andersens tid.

Turens høydepunkt var nok for de fleste besøk på Egeskov slott som er et renessanseslott fra 1554 med en fantastisk flott park. Her finnes

også ulike museer så som veteranmuseum med veteranbiler og motorsykler, fly fra 1900 til 1980-årene, landbruksmuseum med redskaper og hestevogner. De nydelige hagene med allslags blomster var også vel verd et besøk.

Men lørdag morgen var det å sette kursen nordover igjen. Etter et besøk hos slakteren i Hirtshals bar det ombord i "Christian IV" som en time forsinket kom til Kristiansand, men vi hadde fått ekstrabåt fra byen til Kvitsøy.

Det var enighet om at det hadde vært noen koselige dager som godt kan gjentas. be

RENNESØYTUR FOR PENSJONISTENE

Kvitsøy eldreråd startet høstsesongen med busstur til Rennesøy onsdag 15 september.

I alt var 13 personer med og alle var enige om etter turen at det ble en minnerik dag.

Vi hadde vært så heldige at vi hadde fått rådmann Andreas Polster som kjentmann.

Turen gikk først til kommunehuset

hvor ordfører Jostein Eiane serverte kaffe og orienterte om kommunen som nå har om lag 3360 innbyggere. Ordføreren sa han satte pris på nabobesøket og framholdt viktigheten av å holde på det gode og tradisjonsrike samarbeid mellom Kvitsøy og Rennesøy. Han nevnte også Randaberg som en god medspiller.

På spørsmål om betydningen av Rennfast-tunnelen sa ordføreren at den hadde hatt stor betydning for vekst og utvikling i kommunen, men han understreket betydningen av politisk styring med for eks. boligbyggingen og at de ulike bygder fikk utvikle seg for på den måten å hindre sentralisering.

Jordbruket er framleis den viktigste næringsvei, men med sine 30 veksthus er kommunen en betydelig leverandør av tomater og agurker.

Deretter gikk turen til Rennesøy bo- og rehabiliteringssenter hvor Lillian Ydstebø er daglig leder. Hun tok i mot og viste oss rundt i det flotte bygget. Senteret er inndelt i forskjellige avdelinger alt etter hva slags behov den enkelte har.

Vi fikk et meget godt inntrykk av både lokaler og effektiviteten på senteret. Besøket her ble avsluttet med deilig fløtekake og kaffe.

Lillian ble takket og fikk en velfor-tjent blomsterbukett.

Så var det i bussen igjen og nå gikk turen til Sel, ikke langt fra "Rennesøy-hodnet" hvor det var en praktfull utsikt i alle retninger. Været var nå blitt så fuktig og vindfullt at en planlagt spasertur ble avlyst.

Bussturen fortsatte så til Østhusvik og Hanasand før vi kom til den flotte Sørbø kyrkje som ble bygget ca 1130-1140.

Her fikk vi en grei orientering av kirkevergen før turen gikk til Norges eneste kloster, Utstein kloster.

Etter en informativ orientering og omvisning i alle de flotte rommene, var det tid for lunsj. Den bestod av herlig fiskesuppe med nybakt brød. Det smakte godt.

Turen ble avsluttet på Askje hvor flere flotte eieendommer ble inspisert. Avslutning på turen foregikk på rådmannens terrasse på hans flotte utsiktseiendom. Her ble han behørlig takket for et godt opplegg og en meget hyggelig dag.

be

ACTIVE

service

Active Service Stavanger A/S

P.B. 4011, 4004 Stavanger

Telefon: 51 53 70 70

Telefax: 51 53 70 71

Midbøe

AUT. - VVS INGENIØRER

Rørlegger Jon Kristian Sande mob nr 98242442

Serviceleder Ivar Wietfeldt

tlf 51537415 eller mobnr 98242415

BARUM OR 21 stålradiat

- Et behagelig dekk.
- En behagelig pris.
- 15 ÅRS GARANTI!

Barum
TRAKTOR-DEKK

- Et av landets mest kjøpte.
- 15 ÅRS GARANTI!

PEDER MELING TLF. 51735136 - 4180 KVITSØY

NYBYGG, PÅBYGG,
- REPARASJONER ?

HER FÅR DU:

- * Alle materialer og utstyr.
- * Tegning og planlegging
- * Fast pris eller timepris
- * Byggemelding og veiledning

-ALT ETTER ØNSKE

4180 Kvitsøy—Telefon 51735349—Mob. 95221458—Telefaks 51735011

Randaberg blomster
og gaver

Tungenesveien 6 • 4070 Randaberg
Telefon: 51 41 91 50 • Telefax: 51 41 01 50

☛ Buketter

☛ Kranser

☛ Dekorasjoner

☛ Båredekorasjoner

☛ Brudebuketter

☛ Bårebuketter

☛ Planter

☛ Gaver

Kommunestyret har vedtatt at det avsettes 800 årstimer til spesialundervisning for skoleåret 2004-2005.

Ressurser til spesialundervisning gis ved enkeltvedtak til barn etter sakkyndig vurdering av PPT.

Rektor gis fullmakt til å fatte enkeltvedtak på bakgrunn av søknad fra foreldrene og tilrådinger fra PPT.

T-timene dekkes innenfor budsjett ved videreføring av skolens drift skoleåret 2003-2004.

*

Kvitsøy kommunestyre har godkjent Kvitsøy skole og barnehage etter forskrift om miljørettet helsevern på følgende vilkår:

Barnehagen må innen 01.11.04 ha utarbeidet et intern-kontrollsystem i samsvar med kravene i § 4 i forskriften.

*

Kvitsøy kommune samtykker i at bankgarantien på om lag kr. 900 millioner blir flyttet fra Lyse Kraft AS til Lyse produksjon AS, og at kommunen sitt proratariske ansvar for garantien blir videreført.

*

Teknisk styre har vedtatt at leier av båt plass nr 17 sies opp grunnet fare og ulemper forbundet med båten som ligger på plassen samt med forutsetningene i båthavnen.

Båtplassen må være tom og ryddet senest 01.10.04, hvis ikke fjernes båten på eiers bekostning.

*

Kommunestyret har vedtatt å selge "Greibesland huset" til høystbyden. Administrasjonen gjennomfører salget med hjelp av autorisert mekler.

Inntektene fra salget settes av til ubunden investeringsfond.

Eiendommens grenser med begrensinger og muligheter avklares.

Formannskapet skal endelig godkjenne salg.

*

Kommunestyret har godkjent drifts-

avtale mellom Kvitsøy kommune og IVAR angående fremtidig drift av hovedvannledning og vannbasseng

*

Kommunestyret har med 9 mot 6 stemmer gitt Stein Bethuelsen medhold i klagesak for rehabilitering av sjøhus – gnr. 20 bnr. 17

*

Kommunestyret har godkjent forslag til avtale mellom Kvitsøy kommune og IVAR angående renovasjonsordning gjeldende fra 1. januar 2005 godkjennes.

Rådmannen gis mandat til å sluttforhandle detaljer i avtalen.

*

Kommunestyret har vedtatt bevilgning av investeringsmidler til utbygging av bredbånd på Kvitsøy :

1. Investeringsbudsjettets konto "01306 Bredbånd"

økes med kr. 795.000,- fra kr. 150.000,- til totalt kr. 945.000,-

2. Det budsjetteres en inntekt fra Høykom på konto "07000 statstilskudd"

på kr. 472.000,-

Investeringsbudsjettets konto "05480 Avsetning til ubundne investeringsfond" reduseres med reserverende kr. 322.500,-

Denne avsetningen er overskudd fra "06700 salg av fast eiendom."

3. Av prosjektplanens totale budsjett på kr. 945.000,-, hvor høykom nå dekker 50%, utgjør kr. 110.000,- indirekte kostnader i form av lønnskostnader for prosjektperioden.

4. Styringsgruppen for bredbåndutbyggingen anbefaler Hesbynett som leverandør for bredbåndløsningen på Kvitsøy.

*

Kvitsøy kommune tilrår at konsekvenssøknadene til Kvitsøy edelskjell, lokalisert Hestholmen sør og Fluarholmen øst, blir innfridd.

Kvitsøy kommune vil påpeke at spesielt området rundt lokaliteten Hestholmen Sør kan bli vurdert som utfyllingsområde i forbindelse med massedeposering i Rogfastprosjektet.

Kvitsøy kommune viser til §5 om "Særlige avgrensinger", i forskriftene for tildeling og drift av havbeite. På bakgrunn av dette vil vi presisere følgende:

1. Av hensyn til utøvelse av allemannsretten og andre næringsinteresser forutsettes det at en finner omforente ordninger med Kvitsøy fiskarlag.

Det bør bl.a. kunne utøves et kontrollert krabbefiske i området av yrkesfiskere på Kvitsøy. Dette vil kunne bli betraktet som tiltak mot predatorer.

2. Det bør settes en tidsavgrensning av tiltaket for å evaluere ordningen.

*

Kvitsøy kommune tilrår med 8 mot 7 stemmer at søknaden til AEGIR om konsesjon for hummerhavbeite i Hålandsvika, avslås. Dette pga. for store ulemper for andre lokale fiskeriinteresser.

Siden det ikke har fremkommet noen overenskomst mellom Aegir og Kvitsøy Fiskarlag angående bruk av området kan ikke Kvitsøy kommune anbefale at søknaden imøtekommes. Dette for å ivareta dagens fiskerinæring på Kvitsøy.

*

Kommunestyret oppnevner Magnar Edland og Anne Elise Høie som medlemmer til dyrevernsnemnd.

*

Kvitsøy kommune støtter bokprosjekt om Lauritz Haaland med 30 000 kr.

*

Kommunestyret tilrår at kommunen melder seg inn i Stavanger næringsforening

BESØK PÅ KVITSØY I FORBINDELSE MED KVITSØYDAGENE 2004

I forbindelse med årets Kvitsøydager ble vi invitert til Kvitsøy av vår datters svigerforeldre, Syvert og Bitta Espevik. Turen ble en opplevelse både hva angår varm gjestfrihet, servering av smakfulle kvitsøy-fiskekomler, kreert av Syvert, preken, konsert og svært interessant omvisning i den vakre kirken fra 1600-tallet - med levende guiding av min klassevenninne fra Musikk-konservatoriet i Stavanger, Eugenie Prais Lunde.

Lam stilte velvillig opp foran steinkorset for at mitt fotografi av det monumentale korset ved Leiasundet skulle få en særlig effektfull kristen symbolikk. En gammel bauta fra sein jernalder omgitt av et overflødig blomstertok tok seg storslått ut mot Kirkesundet, og Birger Ydstebø var en framifrå god omviser blant gamle naust og våningshus ved Ydstebøhavn, enten han vandret til fots eller tok seg fram på sin velbrukte sykkel. Ekstra morsomt var det da han mimret over morsomme episoder fra guttelaget der svigersønn Bjørn Kåre hadde vært innom - og da han minnet Lars Ydstebø som kom hjem fra England, etter krigen, med ny kone, og som ble mottatt som en helt på Kvitsøy selv om han i virkeligheten ikke hadde bidratt med noen krigsinnsats under sitt eksil i London. Den som var mest forbauset og betuttet over æresmottakelsen var Lars selv, humret Birger.

Det som også gjorde sterkt inntrykk på meg under besøket var inventar, veggklokke, gamle bøker, skatoll og kister Bitta hadde arvet etter faren, Johannes Kjølvik som i sin tid saumfarte indre Ryfylke på jakt etter gjenstander som han så det som sin oppgave å bevare for ettertiden. Nå var altså noen av klenodiene havnet ytterst i Ryfylke-arkipelet.

Innskriften "Kirsti Olsdatter Vormestrand" på den ene kisten appellerte til min nysgjerrighet da ingen kunne gjøre rede for hvem denne kvinnen var. Jeg sjekket derfor dette på Statsarkivet i Stavanger og

fant at Kirsti var døpt i Vikedal 26. februar 1829. Hun var datter av Ole Johannesson Vormestrand i Vikedal og Siri Olsdatter.

Kirsti ble gift med Erik Halvorsen Østebø i Vikedal og fikk med ham barna Siri (1856), Helga (1855), Johanna (1860), Halvor (1862) og Olene (1864). Kisten var trolig fra før 1850 da Kirsti fortsatt bar etternavnet Vormestrand, og kisten var sannsynligvis malt av en bygdekunstner i Vikedal - et fint symbol på at også menneskene i det gamle bondesamfunnet hadde sans for estetikk og mer enn det magen trengte for å overleve.

I gangen sto et vakkert skatoll der navnet "Faltin Olson Aubø Anno 1820" var malt på forsiden. Men på lokket sto en rekke bokstaver: G, C, S, K, W, D, H og årstallet 1779.

Skatollet bringer oss til Sjernarøy og til en av de mest velstående slektene i Ryfylke på 1700 og 1800-tallet - med røtter i lavaldelekter i middelalderen Norge. Faltin eller Valentin Olson Aubø eide Aubø-gården i Sjernarøy fra 1792 til sin død i 1850. Faltin var gift to ganger, først med Marta Andersdatter Økstra (1779-1826). Med henne fikk han 11 barn. I 1828 giftet han seg med den 29 år yngre enken Kari Eriksdatter Venja (1804-1892), og med henne fikk han sønnen Erik i 1835.

Faltin gjorde tjeneste som lensmann i Hjelmeland etter fullmakt fra amtmannen, og han tilhørte altså bondesamfunnets fremste representanter.

Faltin var sønn av Olav Valentinsson Ubøe (f 1741) på Ytre Skår, Hjelmeland-Ombo og Karen Velumsdatter Skår (f 1751). De siste bokstavene på skatollet "K, W, D, H" er utvilsomt hennes. "H"en står for Hielm etter Karens mor Inger Johanne Hielm (f 1710-1797), gift med sersjant Villum Hansson Kleivaland (f 1716). Inger Johanne var datter av sogneprest Peder Sørensen på Lista og Margrethe Jonasdatter Hielm, som igjen var datter av sogneprest Jonas Jensson Hielm, prost i Ryfylke, død 1697. Denne presteslekten kjenner vi i Hjelmeland og Stavanger fra slutten av 1500-tallet. Faltin hadde altså arvet skatollet av moren, prestedatteren.

De tre første bokstavene på skatollet, "G, C, S" er fortsatt et mysterium, men jeg antar "S"en står for "son" og mangler derfor bare forklaringen på de to første tegnene. Bokstavene tilhører verken Karens foreldre eller ektemann. Flott at ikke alle knuter i tilværelsen lar seg løse, ellers hadde vi ikke hatt noe å bale etter - og undres over! Gunnar A. Skadberg

ITALIA-TUR ??

Mange kjenner Haldor Lønningdal som har vært lærer her på skolen og som nå oppholder seg i Italia sammen med sinkone. Haldor melder at de har det kjempefint og stortrives. Han har hittil malt 6 bilder og har nok 4 under arbeid.

De bor i Toscana-området hvor temperaturen nå ligger mellom 28 - 32 grader. De boe i en by som heter Luca som igjen ligger i nærheten av Firenze. Gode bademuligheter er det også i nærheten.

Eldrerådets leder var før avreise i kontakt med Haldor med forespørsel om mulig Italia-tur for både pensjonister og andre fra Kvitsøy. Haldor arbeider med saken og så snart det er noe nytt vil det bli gjort kjent.

Kanskje går neste års tur til Toscana-området??

be

Krigsminner fra Kvitsøy 1940-45

Fra en av våre lesere har vi fått følgende historier fra krigsdagene.

Noen måneder før krigsutbruddet styrtet et norsk rekognoseringsfly i sjøen rett sør for "Klauå". Flyet var gammelt, åpent og med doble vinger. Flyet holdt seg flytende og ble trukket på land i Klauavågen. Flygerne ble reddet av Ola Hviding.

9. april 1940 lå det mange tyske lasteskip i Boknafjorden og ventet på klarsignal for å gå inn til Stavanger. Været var rolig, men det var en del tåke.

Vinteren 1940 var meget kald og telen var dyp 9. april. Det lå store snøfener langs steingjerdene så bøndene kunne ikke starte våronna. Krigsutbruddet gjorde hele befolkningen apatisk og uten tiltakslyst. Mannfolkene samlet seg og diskuterte krigens gang, men ingen viste noe sikkert, så det oppstod de vildeste rykter.

Da tyskerne kom til øya bodde de først på skolen en kort tid, til de fikk bygd alle barakkene sine. Da kanonfundamentene skulle støpes, ble bøndene pålagt å stille med hestekjerre og mann for å kjøre sand fra kaien til Storhaug. Lønningen var kr.4 pr. time og det var veldig mye den gang.

Tidlig en morgen i slutten av april 1940, var det flere engelske krigsskip sør-vest av Kvitsøy som beskjøt Sola flyplass med sine store kanoner. Et engelsk fly ble litt senere skutt ned og gikk i havet nær Raudholmen. En av flygerne ble reddet av en båt fra Kvitsøy og ble overlevert til tyskerne. Ca. et år senere styrtet et alliert bombefly i havet litt vest for Eimeskjæret (på ca. 20 m. dybde), to av mannskapet ble reddet av Lars Holgersen, men også disse ble overlevert til tyskerne.

Dampbåten "Kvitsøy" gikk i ruten Stavanger - Kvitsøy - Skudenes før krigen, men den ble snart konfiskert av tyskerne. Båten som overtok ruten het "Vindafjord" og opprettholdt ruten til den ble senket fredag 28/11-41 av allierte fly. 35 mennesker omkom og 32 ble reddet. Blant

de omkomne var to fra Kvitsøy, nemlig Lava Håland og Oskar Høie. Etter ulykken ble kutteren "Askøy" satt inn i ruten, men den gikk bare til Kvitsøy, og den "overnattet" i Leiasundet.

Tyskerne trengte arbeidskraft for å bygge ut festninger og barakker. Nordmenn ble tvangsutskrevet fra hele sør Norge (de ble kalt rotter), og på Kvitsøy bodde de i barakker. De bodde trangt og lite sanitært, slik at de fikk lus. Da ble "roffene" sendt hjem slik at lusene kunne gasses i hjel. Før de reiste hjem samlet de lus på flasker og disse slapp de ut igjen når de kom tilbake og etter kort tid ble det ny luseplage og de fikk reise hjem nok engang. Barakken de bodde på ble kalt "Luså".

Høsten 1940 når det ble mørkt om kvelden, stilte mennene seg opp på en høyde og så innover mot Sola. Det var et fantastisk flott skue å se når luftvernartilleriet beskjøt allierte fly. Sporlysene var røde, gule og grønne og ofte kom det noen store lysglimt og et kraftig smell. Vi trodde først at det var bombenedslag, men senere fant vi ut at det var fra noen store luftvernkanoner.

Tyskerne startet vakthold i Leiasundet og de brukte nordre del av Ole Knudsen sitt hus som vaktstue (huset er nå revet).

I begynnelsen av krigen måtte alle innbyggere av Kvitsøy over 14 år anskaffe seg "Kvitsøy-pass" i tillegg til grenseboerpasset. Når vi skulle til Stavanger, måtte vi fylle ut et skjema samtidig som vi kjøpte b i l l e t t h o s "dampskipsekspeditørene" Kristian Pallesen og Aline Høie en dag før reisen.

En høstdag midt under krigen, så jeg en konvoi på vei nordover i Boknafjorden. Plutselig kom det opp stor svart røyk midtskips på den største båten som het "Reinhausen" og var på 11000 ton ifølge "Calle". Han assisterte i redningen med losskøyta og hele

mannskapet ble reddet. Det lå alltid to vaktbåter i Boknafjorden og disse pluss båter som eskorterte konvoien begynte å slippe dypvannsbomber i hele fjorden, så det må ha vært en torpedo som senket båten, som sank i løpet av en times tid.

"Calle" var tysk soldat, som egentlig het Curt Calle. Moren hans var svensk og han snakket godt norsk. Derfor ble han mye brukt som tolk. Da radioene ble inndratt, og vi ikke kunne høre nyheter fra London, fikk noen utvalgte nordmenn komme ombord i losskøyta og høre nyhetene på "Calle" sin radio. Han gikk oppe på dekk og holdt vakt for at de ikke skulle bli oppdaget.

Da krigen var slutt og alle tyskerne skulle sendes til Tyskland, gjemte Ole Magnus Knutsen "Calle" i flere uker for at han ikke skulle bli sendt til Tyskland.

I 1948 avtjente jeg verneplikten ved marinebasen Marvika i Kristiansand og der traff jeg "Calle" og vi pratet meget sammen om livet på Kvitsøy under krigen. Han arbeidet som mekaniker i leiren og var veldig godt likt av både menige og offiserer. Noen år senere ble han gift med en norsk dame, men jeg tror ikke at de fikk barn. Han døde 10-15 år senere av kreft.

Det ble satt opp et stort piggrådsgjerde ca. 2 m. høyt og 3 - 4 m bredt nede. Kvitsøy ble derfor delt i tre soner: Ydstebø, Håland og resten av øya. Gjerdet gikk forbi Ingvar Meling og på østsiden av sykehjemmet, og opp dalen nord for fyrtårnet.

Ved kryssing av veiene ble det satt opp porter som skulle stenges om kvelden kl. 8 men det var sjeldent at portene ble stengt. Når de ble stengt, var der alltid vakter som kunne overtales til lukke opp.

Etter nesten 60 år er det ikke lett å huske de nøyaktige tidspunktene for de forskjellige hendelsene, men jeg har gjort så godt jeg kunne.

Einar Hviding

Tall Ships's Race

Kristine Olsen

Nina Eliassen og Kristine Olsen var de to heldige ungdommene fra Kvitsøy som fikk oppleve seiltur med Statsraad Lehmkühl fra Stavanger til Cuxhaven.

Vi mønstret på mandag kveld 9 august, en liten rund skotte hadde ansvaret for oss. Alle fikk hver sitt nummer, og vi ble delt inn i vakter. Nummeret fant vi igjen i taket i sovesalen over en krok. det var mange kroker, over 120, på kroken skulle hengekøyen henges opp. det første som møtte meg da jeg i mørket fant frem til mitt tall var en snorkende gammel tysker som hadde tatt min hengekøye. etter vi hadde ledd ferdig og vekket opp den del folk fant jeg meg en annen krok. Alle ombord sov i hengekøyer, tett i tett, hvis foten kom utenfor var du over på naboens område. for å komme oppi måtte det et hopp til. da gjaldt det å treffe midt oppi køya slik at du ikke havnet med et brak på gulvet. Køylene måtte henges opp hver kveld og tas ned hver morgen.

Vaktene jeg hadde var 8 til 12 morgen og kveld, vi mønstret på dekk før og etter vekten. Vi ble ropt opp etter nummer og måtte svare HOI, andre svar som ja og hei ble ikke god tatt. jeg fikk fortalt at det var fordi HOI hørtes i alle vindretninger.

Det var alle vi 120 i hengekøyene som gjorde arbeidet på dekk.

Vi holt utkikk, styrte roret, og var brannvakt. pusset på messing og vasket. det var alltid et tau vi måtte dra i, alltid et seil som skulle endres. Vi kunne ligge å vente på vinden lenge... plutselig hørte vi fløyten, vinden hadde snudd. Alle sprang for livet til nærmeste tau for å få snudd seilene slik at vi fikk fanget opp mest mulig vind.

Da vekten var over hadde vi fri. Da

kunne vi gjøre det vi ville, vi klatret i riggen opp til mastene, slappet av på dekk og nøt tilværelsen. Det var spennende å følge med på kurs, vindretning og hvor mange knop vi gikk, det gikk ikke fort da vi lå der ute og det ble målt 0,01 knop. Vinden var den vi måtte stole på, alt vi kunne gjøre var å vente på den.

Det var sjø på alle kanter. sola kom opp og gikk ned i sjøen, av og til kom en fugl og landet på dekk. Den lille fuglen skapte kaos, alle la på sprang etter kamera sitt. Fugler er jo helt normalt, men ikke når du er alene på det store hav og det er lenge siden du har sett noen.

Mållinjen var ved Helgoland, det kom en tysk los ombord som tok oss trygt i havn. I Tyskland var det folkefest med flagg, båter og mennesker. Kapteinen hadde lært oss sanger underveis som vi sang mens skipet sakte men sikkert la til kai. alle fikk utdelt diplom for innsatsen. en uforglemmelig reise var over.

Det var uvant å trø på fast land igjen. den første dagen hallet jeg til høyre, og det var umulig å stå på en

fot, men alt har sin sjarm.

Jeg ble kjent med mange fantastiske mennesker og lærte utrolig mye. det var folk fra hele verden ombord i alle aldre. Alle var forskjellige - men jammen klarte vi å samarbeide slik at vi fikk Statsraad Lehmkühl helt fra Stavanger til Cuxhaven. hvilken plass vi kom på fikk vi aldri klarhet i, men det kan være det samme, det viktigste er ikke å vinne men å delta.

Patrioten har fått flere henvendelser angående frodige trær og busker som stikker langt ut i kjørebanelen.

Anmodningen går til huseiere, private som kommunen: gjør det framkommelig.

Videre har vi fått anmodning om å be syklistene og fotgjengere å benytte de gang- og sykkelstiene vi har, ikke kjørebanelen.

**Kvitsøypatrioten
ønsker alle en
riktig god høst.**